

INSTITUT ZA ZDRAVLJE
I SIGURNOST HRANE

Ministarstvo za prostorno uređenje,
promet i komunikacije
i zaštitu okoline

PLASTIČNA PLANETA?

Uticaj plastike
na zdravlje
ljudi i okoliša

Upoznaj plastiku da bi sačuvao sebe i okolinu

Plastika je svuda oko nas i u nama! Prema dostupnim podacima u Bosni i Hercegovini se na godišnjem nivou proizvodi oko 150.000 tona plastičnog otpada, od toga se reciklira samo 2%!

Ambalažni materijal čini najveći udio plastičnog otpada, a najkraće nam koristi. Koliko god plastika izgleda kao jednostavno i praktično rješenje- previše nas košta!

UTICAJ PLASTIKE NA ZDRAVLJE

Najpoznatiji štetni spojevi iz plastike su:

Ftalat- djeluje na hormonalni sistem što ima negativne posljedice na rad štitne žlijezde, reproduktivne organe žena i muškaraca te rezistenciju na inzulin.

Bisfenol A- može uticati na rad imunog sistema, rani pubertet, plodnost i promjene u ponašanju.

KAKOTI MOŽEŠ DOPRINUJETI SMANJENJU UPOTREBE PLASTIKE?

- Nemoj kupovati hranu u plastičnoj ambalaži
- Umjesto plastičnih vrećica za kupovinu koristi višenamjenske tekstilne vrećice i cekere
- Kad god je moguće, kupuj proizvode koji ne sadrže plastiku (npr. umjesto plastičnih slamki papirne ili metalne i sl.)
- Skladišti hranu u staklenim posudama
- Ukoliko kupuješ vodu ili pića, biraj one u staklenoj ambalaži
- Smanji broj sredstava za čišćenje domaćinstva iz plastične ambalaže
- Motiviraj svoju porodicu, prijatelje i radne kolege da smanje upotrebu jednokratne plastike

PET

HDPE

PVC

LDPE

PP

PS

OTHER

Ovu oznaku najčešće vidimo na flašicama s vodom ili sokovima. Proizvodi s ovom oznakom trebali bi se koristiti samo jednom zbog povećanog rizika od razvoja bakterija.

Proizvodi s ovom oznakom napravljeni su od čvrste plastike. Najsigurnije je za upotrebu jer ne ispušta gotovo nikake hemikalije. Najčešće je vidljiva na pakiranjima i bocama za mlijeko, deterdžente i igračke.

Proizvodi s ovom oznakom sadrže toksične hemikalije koje remete hormonalni sistem u tijelu. Najčešće vidljiva na pakiranjima ulja, prozirni celofani, pakiranjima baterija, lijekova, ali također i igračke za djecu i kućne ljubimce- obratite pažnju!

Proizvodi s ovom oznakom su sigurni jer ne ispuštaju nikakve hemikalije u vodi. Smatra se bezopasnom, a najčešće se koristi za proizvodnju plastičnih vrećica, koje nisu bezopasne za okoliš.

Poluprozirna, bijela plastika, sigurna za upotrebu, prikladna za recikliranje. Najčešće se koristi za pakovanje mliječnih prizvoda.

Oznaka koju nalazimo na širokoj paleti proizvoda, a najčešće za pakovanje hrane i pića, kao i jednokratnog pribora za jelo. Često je vidljivo na plastičnim čašama za kafu. U vodu ispušta kancerogenu supstanцу stiren. Ova oznaka znači oprez jer se ne smije dugotrajno koristiti za spremanje hrane i pića, a nikako zagrijavati jer ispušta kancerogene supstance.

Ne postoji standardizacija o rjenom ponovnom korištenju te je treba izbjegavati jer postoji velika opasnost od ispuštanja kancerogenih supstanci.